

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSIOJI RINKIMŲ KOMISIJA**

**SPRENDIMAS
DĖL BALSAVIMO PATALPOS ĮRENGIMO TVARKOS APRAŠO IR BALSAVIMO
PATALPOS PERDAVIMO SAUGOTI POLICIJAI AKTO FORMOS
PATVIRTINIMO**

2018 m. gruodžio 11 d. Nr. Sp-191
Vilnius

Lietuvos Respublikos vyriausioji rinkimų komisija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 8 straipsniu, 18 straipsnio 4 punktu, 22 straipsnio 4 dalimi, 60, 63 ir 64 straipsniais, Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatymo 10 straipsniu, 16 straipsnio 4 punktu, 20 straipsnio 4 dalimi, 53 straipsniu, Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo 10 straipsniu, 18 straipsnio 4 punktu, 22 straipsnio 4 dalimi, 60 straipsniu, Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo 9 straipsniu, 16 straipsnio 4 punktu, 20 straipsnio 4 dalimi, 57 straipsniu, Lietuvos Respublikos referendumo įstatymo 25 straipsnio 4 punktu, 48 straipsniu, 77 straipsnio 3 dalimi ir Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 7 punktu, n u s p r e n d ž i a:

1. Patvirtinti pridedamus:

1.1. Balsavimo patalpos įrengimo tvarkos aprašą;

1.2. Balsavimo patalpos perdavimo saugoti policijai akto formą.

2. Pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos 2016 m. vasario 4 d. sprendimą Nr. Sp-11 „Dėl Balsavimo patalpos įrengimo tvarkos aprašo ir Balsavimo patalpos perdavimo saugoti policijai akto formos patvirtinimo“.

Pirmininkė

Laura Matjošaitytė

BALSAVIMO PATALPOS ĮRENGIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Balsavimo patalpos įrengimo tvarkos apraše (toliau – Aprašas) nustatoma rinkimų apylinkės balsavimo patalpos (toliau – balsavimo patalpa), kurioje rengiamas ir vykdomas balsavimas, įrengimo tvarka.

2. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo 8 straipsniu, 18 straipsnio 4 punktu, 22 straipsnio 4 dalimi, 60, 63 ir 64 straipsniais, Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatymo 10 straipsniu, 16 straipsnio 4 punktu, 20 straipsnio 4 dalimi, 53 straipsniu, Lietuvos Respublikos rinkimų į Europos Parlamentą įstatymo 10 straipsniu, 18 straipsnio 4 punktu, 22 straipsnio 4 dalimi, 60 straipsniu, Lietuvos Respublikos savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo 9 straipsniu, 16 straipsnio 4 punktu, 20 straipsnio 4 dalimi, 57 straipsniu, Lietuvos Respublikos referendumo įstatymo 25 straipsnio 4 punktu, 48 straipsniu, 77 straipsnio 3 dalimi ir Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 7 punktu.

3. Savivaldybių institucijos privalo parinkti ir laiku suteikti rinkimų komisijoms tinkamai įrengtas patalpas, reikalingą įrangą, kompiuterinę techniką, užtikrinti interneto ryšį rinkimams rengti ir vykdyti.

4. Aprašo reikalavimai yra privalomi rinkimų proceso organizavimo ir vykdymo dalyviams, viešojo administravimo subjektams, atsakingiems už tinkamą balsavimo patalpų įrengimą.

II SKYRIUS BENDRIEJI REIKALAVIMAI, TAIKOMI BALSAVIMO PATALPAI

5. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatymo nustatytais reikalavimais, prie, virš ar ant pastatų, kuriuose vyksta balsavimas, rinkimų dieną turi būti iškelta Lietuvos valstybės vėliava. Jeigu rinkimų dieną kartu iškeliamos kelios vėliavos, jos turi būti viename aukštyje, kiek tai įmanoma, panašaus dydžio, taip pat laikantis Lietuvos Respublikos valstybės vėliavos ir kitų vėliavų įstatyme numatyto eiliškumo.

6. Balsavimo patalpa privalo būti įrengta savivaldybių, valstybės arba savivaldybių institucijų, įstaigų, seniūnijų, bendruomenių bei viešosios paskirties pastatų pirmame aukšte.

7. Balsavimo patalpa turi atitikti patalpų apsaugai keliamus reikalavimus, gaisrinės saugos, sanitarijos bei higienos normų reikalavimus. Parenkant patalpas, rekomenduotina, kad joje būtų tik rinkėjams skirtas įėjimas / išėjimas.

8. Visi su rinkimais susiję nukreipiantieji užrašai, rodyklės ir iškabos prie pastato ir jo viduje turi būti aiškiai matomose vietose ir parašyti valstybine lietuvių kalba. Šalia užrašų valstybine lietuvių kalba gali būti pateikiami nukreipiantieji užrašai ir kitomis kalbomis.

9. Balsavimo patalpoje arba gretimoje patalpoje, pro kurią rinkėjai eina į balsavimo patalpą, gerai matomoje vietoje turi būti iškabinta Vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – VRK) išleista informacija rinkėjui: rinkimų ir kandidatų plakatai, informacija rinkėjui, kaip užpildyti rinkimų biuletenį, partijų ir visuomeninių rinkimų komitetų kandidatų, koalicijų kandidatų sąrašai; partijų, visuomeninių rinkimų komitetų, koalicijų sąrašų ir kandidatų rinkimų numeriai.

10. Virš arba ant stalų, prie kurių sėdi rinkimų komisijos nariai, turi būti užrašai, kuriuose nurodomi gatvių, kaimų pavadinimai arba rinkėjo kortelių numeriai, arba lietuvių kalbos abėcėlės raidės, jeigu rinkėjų sąrašai sudaryti pagal abėcėlę.

11. Rinkimų biuletenius išduodančių komisijos narių darbui, balsavimo kabinoms ir balsadėžei turi būti parinktos tokios vietos, kad rinkėjui, gavusiam rinkimų biuletenį, būtų patogų patekti į balsavimo kabiną, po to prieiti prie balsadėžės, įmesti į ją biuletenį ir išeiti iš balsavimo patalpos.

12. Balsadėžė turi būti aiškiai matomoje vietoje, kad ją galėtų matyti rinkimų komisijos nariai ir stebėtojai. Balsadėžė turi būti tvirto pagrindo, turėti viršuje angą balsavimo biuleteniams įmesti, ant jos priekio turi būti Lietuvos valstybės herbas ir ji turi būti tokio dydžio, kad tilptų visų balsuojančių rinkėjų rinkimų biuleteniai. Balsadėžė turi būti tokia, kad nesimatytų jos turinys. Jei turima balsadėžė yra skaidri, ji turi būti apklijuota matine plėvele.

13. Atsižvelgiant į rinkėjų skaičių rinkimų apylinkėje, taikomi šie reikalavimai:

Eil. Nr.	Pavadinimas	Rinkėjų skaičius rinkimų apylinkėje				
		iki 499	500–1 499	1 500–2 499	2 500–3 499	3 500–5 000
1.	Rinkimų komisijos narių minimalus skaičius	5–6	5–8	7–10	9–12	10–14
2.	Balsavimo patalpos plotas, ne mažesnis kaip (m ²)	20	40	80	120	160
3.	Slapto balsavimo kabinos	2–3	3–4	4–8	6–12	7–15
4.	Kompiuteris su interneto ryšiu	1	2	2	2–3	3
5.	Spausdintuvas	1				
6.	Balsadėžė	1				
7.	Seifas (metalinė spinta) balsavimo patalpoje arba kitoje pastato, kuriame vyksta balsavimas, patalpoje	1				
8.	Lietuvos valstybės vėliava (vykstant rinkimams į Europos Parlamentą papildomai ir Europos Sąjungos vėliava)	1				

9.	Iškaba su rinkimų apylinkės pavadinimu ir numeriu prie įėjimo	1
----	---	---

III SKYRIUS REIKALAVIMAI, TAIKOMI SLAPTO BALSAVIMO KABINOS ĮRENGIMUI

14. Slapto balsavimo kabinos (toliau – balsavimo kabina) turi būti įrengtos taip, kad rinkėjui būtų patogų užpildyti rinkimų biuletenį tiesiogiai, niekieno nevaržomam, užtikrinant slapto balsavimo principą.

15. Balsavimo kabinos turi būti atskirtos viena nuo kitos pertvaromis. Balsavimo kabinose turi būti pakankamai šviesu ir patogų užpildyti rinkimų biuletenį, jose turi būti staliukas ar kitokia atrama ir rašiklis bei iškabinta rinkėjų informavimo medžiaga: informacija, kaip užpildyti rinkimų biuletenį, plakatas ar leidinys su kandidatų sąrašais, su sąrašams bei kandidatams suteiktais rinkimų numeriais.

16. Balsavimo kabina turi būti tokia, kad rinkėjas negalėtų matyti greta esančioje kabinoje kito rinkėjo pildomo biuletenio. Balsavimo kabina turi būti be užuolaidos ir įrengta taip, kad rinkimų komisijų nariai ir stebėtojai galėtų matyti, ar rinkėjas neatlieka neteisėtų veiksmų, tačiau negalima būtų matyti, kokias žymas biuletenyje rinkėjas daro. Balsavimo kabinoje turi būti VRK išleista informacija (lipdukas), kuria rinkėjas raginamas balsuoti slapta ir neatlikti neteisėtų veiksmų.

17. Balsavimo kabinoje draudžiama daryti žymas iškabintoje informacinėje medžiagoje ar ant kabinos esančio inventoriaus, filmuoti, fotografuoti, palikti kitus su balsavimu nesusijusius daiktus.

IV SKYRIUS REIKALAVIMAI, TAIKOMI BALSAVIMO PATALPOS PRITAIKYMOUI RINKĖJAMS SU NEGALIA

18. Privalo būti užtikrinta teisė balsuoti neįgaliesiems, senyvo amžiaus rinkėjams ir numatyta galimybė jiems nesunkiai patekti ir (ar) pakilti į balsavimo patalpas. Įėjimas į pastatą, balsavimo patalpas turi būti įrengtas taip, kad žmonėms su negalia nebūtų kliūčių savarankiškai patekti į pastato (patalpą) vidų. Jei prie įėjimo yra laiptai, greta jų turi būti įrengtas pandusas. Panduso plotis turi būti ne mažesnis kaip 120 cm, išilginis nuolydis turi būti ne didesnis kaip 1:12 (8,3 proc.), abiejose pusėse turi būti įrengti ištisiniai turėklai. Mobilūs laiptų kopikliai yra netinkami rinkėjų, judančių neįgaliųjų vežimėliais, patekimui į pastatą (patalpą).

19. Rinkimams suteikiamų balsavimo patalpų įrengimą ir jų pritaikymą negalią turinčių ir senyvo amžiaus rinkėjų poreikiams privalo įvertinti savivaldybių institucijos, atsakingos už

viešosios paskirties pastatų pritaikymą specialiesiems poreikiams. Tokiam įvertinimui atlikti gali būti pasitelkiamos nevyriausybinės organizacijos.

20. Jeigu arčiausiai rinkėjo su negalia gyvenamosios vietos esanti rinkimų apylinkė yra nepritaikyta asmenims su negalia, rinkimų komisija tokius rinkėjus informuoja, kurioje artimiausioje neįgaliesiems pritaikytoje rinkimų apylinkėje jie gali balsuoti.

21. Informacija, kokios rinkimų apylinkės yra pritaikytos asmenims su negalia, yra skelbiama VRK svetainėje ir portale „Rinkėjo puslapis“.

22. Balsavimo patalpoje viena balsavimo kabina turi būti pritaikyta rinkėjams su negalia ir skirta užpildyti rinkimų biuletenį sėdint kėdėje ar neįgaliojo vežimėlyje. Reikalavimai tokiai kabinai:

22.1. kabinos išmatavimai turi būti ne mažesni kaip 1 100 mm (kabinos ilgis) x 1 200 mm (kabinos gylis);

22.2. kabinos plokštumos nuo viršaus iki apačios turi būti uždengtos, nuo grindų gali būti palikta ne didesnė kaip 300 mm atvira erdvė.

V SKYRIUS

REIKALAVIMAI, TAIKOMI KOMPIUTERINEI ĮRANGAI, IR JOS NAUDOJIMAS

23. Balsavimo patalpoje prie įėjimo turi būti įrengta kompiuterizuota darbo vieta (kompiuteris su interneto ryšiu ir spausdintuvas), skirta užtikrinti galimybę patikrinti, ar atvykęs balsuoti rinkėjas yra įrašytas į elektroninį apylinkės rinkėjų sąrašą, ir pažymėti apie jo atvykimą balsuoti.

24. Balsavimo patalpoje rinkimų komisijos informatiko įrengta kompiuterizuota darbo vieta turi atitikti šiuos minimalius reikalavimus:

24.1. naudoti interneto naršyklės: *Chrome 37* arba naujesnė versija, *Firefox 32* arba naujesnė versija, *IE 10* arba naujesnės šių naršyklių versijos;

24.2. interneto sparta – nuo 1 Mb s;

24.3. operacinė sistema – *Windows 7*, *Windows 8* arba *Windows 10*. Naudoti tik legalią programinę įrangą, skirtą tik darbo funkcijoms atlikti;

24.4. uždrausti visą trečioms šalims priklausančią programinę įrangą nesusijusią su kompiuterio saugumu ir darbo funkcijų atlikimu;

24.5. naudoti programinę įrangą kenkėjiškam kodui atpažinti;

24.6. nenaudoti USB laikmenų nesusijusių su darbo tikslų atlikimu;

24.7. kompiuterio skirtu dirbti rinkimų dieną testavimus ir bandymus būtina atlikti ne ne vėliau kaip likus 3 dienoms iki rinkimų dienos;

24.8. paskutinį šeštadienį ne vėliau 15 val. iki rinkimų dienos kompiuterizuota darbo vieta turi būti įrengta rinkimų apylinkėje (patikrintas interneto ryšys, išbandytas spausdintuvas, prisijungta prie rinkimų dienai skirtų programų, sinchronizuoti rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašo duomenys), interneto ryšys turi būti nuolatinis. Ten, kur mobiliojo ryšio signalas silpnas, rekomenduotina naudoti anteninius stiprintuvus;

24.9. rinkimų dieną balsų skaičiavimo protokolo duomenų įrašymą, protokolo surašymo bei perdavimą ir atvykusių balsuoti rinkėjų žymėjimo programų būtina atlikti iš to paties kompiuterio darbo vietos rinkimų apylinkėje.

25. Kitus rinkimų organizavimo darbus (darbo laiko apskaitos žiniaraščių pildymas, rinkimų apylinkių rinkėjų sąrašų tvarkymas ir kt.), esant galimybei, atlikti rinkimų dienai skirtoje kompiuterizuotoje darbo vietoje. Jeigu galimybės atlikti rinkimų organizavimo darbų rinkimų dienai skirtoje kompiuterizuotoje darbo vietoje nėra, šie darbai taip pat gali būti atlikti ir kitose rinkimų komisijos informatiko kompiuterizuotose darbo vietose.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

26. Savivaldybių (apygardų) rinkimų komisijos parengia ir paskelbia informaciją, skirtą rinkėjams informuoti apie rinkimų apylinkes. Parengtoje informacijoje turi būti nurodyta: rinkimų apylinkės adresas; paaiškinimas rinkėjui, kaip rasti ir pasiekti rinkimų apylinkę, nurodant susisiekimo būdą (pvz., visuomeninio transporto stotelę) ir (ar) orientacinius objektus; taip pat turi būti nurodyta, ar rinkimų apylinkės balsavimo patalpa ir pastatas, kuriame ji įsikūrusi, yra pritaikyti negalia turintiems ir senyvo amžiaus rinkėjams. Ši informacija skelbiama savivaldybių (apygardų) rinkimų komisijai prieinamais būdais (savivaldybės pastate esančioje skelbimų lentoje, internete, vietos laikraščiuose).

27. Savivaldybių (apygardų) rinkimų komisijos informaciją apie balsavimo patalpą, pritaikytą rinkėjams, turintiems negalią, pateikia VRK informacinėje sistemoje.

28. Nustačiusi galimus balsavimo patalpų įrengimo trūkumus, savivaldybės (apygardos) rinkimų komisija privalo kreiptis į savivaldybės administraciją dėl trūkumų pašalinimo. Atsižvelgiant į trūkumų pobūdį, jie privalo būti pašalinti iki balsavimo patalpos uždarymo, antspaudavimo ir perdavimo policijai.

29. Už tai, kad balsavimo patalpa būtų parengta laiku ir tinkamai, atsako apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas. Jeigu savivaldybės administracija nepaskiria tinkamų patalpų balsavimo patalpai įrengti arba nepasirūpina balsavimui būtinu inventoriu, apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas privalo apie tai nedelsdamas pranešti savivaldybės (apygardos) rinkimų komisijai ir imtis priemonių tinkamai balsavimo patalpai surasti ir tinkamam inventoriui įsigyti. Balsavimo

patalpa turi būti visiškai parengta rinkimams ne vėliau kaip likus 12 valandų iki balsavimo pradžios. Parengta balsavimo patalpa uždaroma, antspauduojama ir perduodama saugoti policijai, surašant balsavimo patalpų perdavimo saugoti policijai aktą. Apie tai apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas praneša savivaldybės (apygardos) rinkimų komisijai.

30. Iki balsavimo patalpos atidarymo rinkėjams joje gali būti tik apylinkės rinkimų komisijos nariai, rinkimų stebėtojai ir budintis policininkas.

31. Rinkimų dieną balsavimo patalpa rinkėjams atidaroma tik tada, kai susirenka ne mažiau kaip 3/5 apylinkės rinkimų komisijos narių.

32. Už balsavimo patalpos įrengimą, inventoriaus įsigijimą ir išsaugojimą, patalpos išlaikymą apmokama savivaldybės biudžeto lėšomis.

33. Balsavimo patalpoje, greta esančiose patalpose ir 50 metrų atstumu aplink pastatą, kuriame yra balsavimo patalpa, negali būti rinkimų agitacijos ar kitos rinkėjų informavimo medžiagos, išskyrus tą, kurią išleido VRK.

34. Prie įėjimo į pastatą, kuriame yra balsavimo patalpa, ir perėjimo į balsavimo patalpą vietose (koridoriuose) bei balsavimo patalpoje negalima rengti jokių kitų renginių, išskyrus rinkimų organizavimą ir balsavimą.
